

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อ เสนอแนะ

ในบทนี้ผู้วิจัยจะ เสนอ เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อ เสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้เอกสารหลักสูตรและ เอกสารประกอบหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 ของครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้เอกสารหลักสูตรและ เอกสารประกอบหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 ของครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ ครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี จำนวน 340 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น
(Stratified Random Sampling) ซึ่งลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้
คือ กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง ร้อยละ 69.5 เพศชายร้อยละ 30.5 กลุ่มอายุผู้ตอบแบบสอบถาม
มากที่สุด ร้อยละ 47.7 ระหว่าง 31 - 40 ปี วุฒิกศีกษากลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด ร้อยละ
75.6 มีวุฒิปริญญาตรี ประสบการณ์การสอนกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด ร้อยละ 35.7 มีประสบการณ์
การสอน 6 - 10 ปี ภารกิจที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการ เรียนการสอน ครูส่วนใหญ่รับผิดชอบการ
สอนหลายกลุ่มประสบการณ์ ในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ ครูจะมีประสบการณ์การสอนมากกว่า
3 ปี ถึงร้อยละ 62.1 และครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 89.2 เคยผ่านการอบรมการใช้หลักสูตร
สำหรับชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์ครูส่วนใหญ่ร้อยละ 40.6 มีชั่วโมงสอนสัปดาห์ละ 21 - 25 ชั่วโมง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือวิจัย เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับสภาพ การใช้เอกสารหลักสูตรและ เอกสารประกอบหลักสูตรประกอบด้วยข้อคำถาม เกี่ยวกับสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพการใช้ เอกสารหลักสูตรและ เอกสารประกอบหลักสูตร และปัญหา การใช้เอกสารหลักสูตรและ เอกสารประกอบหลักสูตร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามถึงสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอ ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรที่สุ่มได้ และส่งค่อถึงผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบ สอบถามส่งคืนสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และผู้วิจัยเก็บรวบรวมจากสำนักงานการ ประถมศึกษาด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ สถิติความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับสภาพการใช้เอกสาร หลักสูตร และ เอกสาร ประกอบหลักสูตร โดยใช้สถิติความถี่ ร้อยละ และเปรียบเทียบการใช้เอกสารหลักสูตรและ เอกสารประกอบหลักสูตร โดยใช้ค่าไคสแคว์ (X^2)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ปัญหาการใช้ เอกสารหลักสูตรและ เอกสารประกอบหลักสูตร โดยใช้สถิติความถี่และร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพการใช้เอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร

1.1 ครูใช้หนังสือเรียนเป็นประจํามากที่สุด รองลงมา ได้แก่ คู่มือครู/คู่มือ การสอน และแผนการสอน เอกสารที่ใช้บ่อยครั้ง คือหนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสืออ่านนอกเวลา หนังสือส่งเสริมการอ่าน สำหรับเอกสารที่ครูไม่ค่อยได้ใช้คือหลักสูตรแม่บท หนังสืออ้างอิง และแนวการใช้หลักสูตร

1.2 จากการเปรียบเทียบการใช้เอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรของครูที่มีวุฒิต่างกัน ปรากฏว่าครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีมีแนวโน้มในการใช้หลักสูตรแม่บทและแนวการใช้หลักสูตรและเอกสารอื่น ๆ สูงกว่า ครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สำหรับเอกสารประเภทอื่น ครูใช้ไม่แตกต่างกัน

1.3 จากการเปรียบเทียบการใช้เอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรของครูที่มีภารกิจการสอนชั้นต่างกัน และครูพิเศษ ปรากฏว่าลักษณะการใช้เอกสารทุกชนิดไม่แตกต่างกัน

1.4 จากการเปรียบเทียบการใช้เอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรระหว่างครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน ปรากฏว่าการใช้หลักสูตรแม่บท แนวการใช้หลักสูตร และเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ ครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน ใช้เอกสารดังกล่าวต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 กล่าวคือ ครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 1 ปี มีแนวโน้มการใช้หลักสูตรแม่บทต่ำกว่า ครูที่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 1 - 3 ปี และครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 3 ปี สำหรับแนวการใช้หลักสูตร ครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 1 ปี มีแนวโน้มการใช้แนวการใช้หลักสูตรต่ำกว่า กลุ่มที่มีประสบการณ์การสอนระหว่าง 1 - 3 ปี และกลุ่มมากกว่า 3 ปี เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ ครูที่มีประสบการณ์ระหว่าง 1 - 3 ปี มีแนวโน้มการใช้เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ต่ำกว่ากลุ่มครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 1 ปี และกลุ่มมากกว่า 3 ปี สำหรับเอกสารประเภทอื่น ซึ่งได้แก่ แผนการสอน คู่มือครู/คู่มือการสอน หนังสือเรียน แบบฝึกหัด หนังสืออ่านนอกเวลา หนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสืออ้างอิง หนังสือส่งเสริมการอ่าน และเอกสารอื่นไม่พบความแตกต่างในการใช้

1.5 เอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ซึ่งครูจำเป็นต้องใช้ในการเรียนการสอน ใช้เป็นส่วนกลางคือ หลักสูตรแม่บท แนวการใช้หลักสูตร และหนังสือเรียน สำหรับเอกสารที่ครูระบุว่าไม่มีใช้เลย คือหนังสืออ้างอิง รองลงมาคือหนังสืออ่านนอกเวลา และรองลงมา คือหนังสืออ่านเพิ่มเติม

- 1.6 ครูใช้หลักสูตรแม่บทในการเรียนการสอน เพื่อการเตรียมเนื้อหา เพื่อจัดทำบันทึกการสอน และเพื่อการจัดกิจกรรมการสอน
- 1.7 ครูใช้แนวการใช้หลักสูตรในการเรียนการสอน เพื่อการปรับปรุงวิธีสอน เพื่อการเตรียมเนื้อหา และเพื่อการจัดกิจกรรมการสอน
- 1.8 ครูใช้แผนการสอนในการจัดการเรียนการสอน เพื่อการจัดกิจกรรมการสอน เพื่อการเตรียมวิธีการสอน และการเตรียมอุปกรณ์การสอน
- 1.9 ครูใช้คู่มือครู/คู่มือการสอน เพื่อการจัดกิจกรรมการสอน เพื่อการเตรียมวิธีสอน และเพื่อการเตรียมอุปกรณ์การสอน
- 1.10 ครูใช้เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ เพื่อเตรียมวิธีวัดประเมินผล เพื่อปรับปรุงวิธีการสอน และการจัดกิจกรรมการสอน
- 1.11 ครูใช้หนังสือเรียน เพื่อการเตรียมวิธีวัดประเมินผล เพื่อการจัดกิจกรรมการสอน และเพื่อการเตรียมวิธีสอน
- 1.12 ครูใช้แบบฝึกหัด เพื่อการเตรียมวิธีวัดประเมินผล เพื่อการจัดกิจกรรมการสอน และการปรับปรุงวิธีการสอน
- 1.13 ครูใช้หนังสืออ่านนอกเวลาและหนังสืออ่านเพิ่มเติม ในลักษณะเดียวกัน คือ เพื่อการจัดกิจกรรมการสอน เพื่อการเตรียมเนื้อหา และการปรับปรุงวิธีการสอน
- 1.14 ครูใช้หนังสืออ้างอิงสูงสุด เพื่อการเตรียมเนื้อหา เพื่อปรับปรุงวิธีการสอน และเพื่อการจัดกิจกรรมการสอน
- 1.15 ครูใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อการจัดกิจกรรมการสอน เพื่อการปรับปรุงวิธีการสอน และเพื่อการเตรียมเนื้อหา
- 1.16 ครูใช้เอกสารอื่น ๆ เพื่อการจัดกิจกรรมการสอน เพื่อการปรับปรุงวิธีการสอน และเพื่อเตรียมวิธีวัดประเมินผล

1.17 ครูให้ความสำคัญเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร
เรียงลำดับจากความสำคัญจากมากไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ อันดับ 1 แผนการสอน
อันดับ 2 คู่มือครู/คู่มือการสอน อันดับ 3 หนังสือเรียน อันดับ 4 เครื่องมือวัดผล
การเรียนรู้ อันดับ 5 แบบฝึกหัด อันดับ 6 หลักสูตรแม่บท อันดับ 7 แนวการใช้หลักสูตร
อันดับ 8 หนังสืออ่านนอกเวลา อันดับ 9 หนังสืออ่านเพิ่มเติม อันดับ 10 เอกสารอื่น ๆ
อันดับ 11 หนังสืออ้างอิง และอันดับ 12 หนังสือส่งเสริมการอ่าน

1.18 ครูให้เหตุผลในการเลือกใช้เอกสารหลักสูตรและเอกสาร ประกอบ
หลักสูตรที่เลือกใช้มาก เพราะต้องการทราบจุดประสงค์การเรียนรู้มากที่สุด รองลงมาต้องการ
เลือกกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องการเลือกสื่อการเรียนการสอน และเหตุผลที่เลือกใช้
และใช้เอกสารบางอย่างน้อย เพราะเอกสารมีไม่เพียงพอหรือไม่สะดวกในการใช้ เอกสาร
เนื้อหามากไปทำให้สับสน และไม่มีเอกสารที่ต้องการใช้

1.19 การทำบันทึกการสอนครูส่วนใหญ่ ร้อยละ 75.1 ทำบันทึกการสอนอย่าง
ย่อ ๆ ในการทำบันทึกการสอนครูใช้เอกสารประกอบในการจัดทำบันทึกการสอน สูงที่สุดคือ
คู่มือครู/คู่มือการสอน แผนการสอน หนังสือเรียน และเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ตามลำดับ

1.20 ครูใช้เอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ซึ่งกรมวิชาการ
จัดทำทุกชนิด และที่ใช้มาก 5 อันดับคือ หนังสือเรียน คู่มือครู/คู่มือการสอน แผนการสอน
เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ และแบบฝึกหัด สำหรับเอกสารซึ่งสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติจัดทำ ครูใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสือส่งเสริมการอ่าน และ
หนังสืออ่านนอกเวลา ตามลำดับ เอกสารที่เขตการศึกษา 1 จัดทำ ครุนำมาใช้ คือ
แผนการสอน หนังสืออ่านเพิ่มเติม และหนังสือส่งเสริมการอ่าน เอกสารที่สำนักงานการประถม
ศึกษาจังหวัดจัดทำ ครุนำมาใช้ คือ แผนการสอน หนังสืออ่านเพิ่มเติม และหนังสือส่งเสริม
การอ่าน สำหรับเอกสารประกอบหลักสูตรที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ กลุ่มโรงเรียน
และโรงเรียนจัดทำไว้ใช้เอง ได้แก่ หนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสือส่งเสริมการอ่าน และเอกสาร
อื่น ๆ

1.21 ในการจัดทำเอกสารต่าง ๆ ในระดับท้องถิ่น คือระดับเขตการศึกษา
ระดับจังหวัด อำเภอ และกลุ่มโรงเรียน ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำน้อย เพียงร้อยละ 20.3 เท่านั้น

1.22 ลักษณะของการให้บริการเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ในโรงเรียนส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.2 แจกให้ครูไว้ใช้เป็นรายบุคคล และจัดไว้ในห้องสมุดหรือห้องวิชาการ เพื่อให้ครูยืมใช้ มีครูส่วนหนึ่งซื้อไว้ใช้ส่วนตัว สำหรับเอกสารต่าง ๆ ที่ครูใช้ส่วนใหญ่เป็นเอกสารที่กรมวิชาการ และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นแหล่งจัดทำ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และเขตการศึกษา 1 จัดทำรองลงมา และเอกสารส่วนใหญ่หน่วยราชการจัดส่งให้โรงเรียน โรงเรียนจัดหาไว้เพื่อบริการแก่ครู และครูส่วนหนึ่งจัดหาไว้เป็นสมบัติส่วนตัวด้วยตนเอง

1.23 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้เอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรในโรงเรียน ครูส่วนใหญ่เข้ารับฟังคำชี้แจงแนะนำเกี่ยวกับการใช้เอกสาร และตอบแบบสำรวจความเพียงพอของเอกสาร รวมทั้งช่วยจัดหาเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่เพียงพอ

1.24 เอกสารอื่น ๆ ที่ครูใช้เป็นประจำในการเรียนการสอน ถึงร้อยละ 84.6 คือ แบบประเมินผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และรองลงมาคือ แบบฝึกหัด รวมทั้งคู่มือแบบฝึกหัด

2. ปัญหาและความต้องการในการใช้เอกสารหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร

2.1 ครูจำนวนหนึ่งศึกษาเอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรแล้วยังเข้าใจไม่ค้เพียงพอ ร้อยละ 32.6 คือ หลักสูตรแม่บท รองลงมาแนวการใช้หลักสูตร และแผนการสอน

2.2 ปัญหาที่ครูระบุเกี่ยวกับการใช้เอกสารหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตรสูงสุดร้อยละ 35.4 คือ บางส่วนของเอกสารเข้าใจได้ยาก รองลงมาคือ เอกสารมีไม่เพียงพอและขาดการแนะนำชี้แจง

2.3 ครูต้องการความช่วยเหลือ หรือคำแนะนำชี้แจงเกี่ยวกับ หลักสูตรแม่บทมากที่สุด ร้อยละ 34.5 และรองลงมา คือ แนวการใช้หลักสูตรและเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้

2.4 เอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรที่ครูต้องการเพิ่มเติมในการจัดการเรียนการสอน มากที่สุดร้อยละ 65.2 คือ หนังสือเสริมประสบการณ์ รองลงมาคือแบบฝึกหัด และคู่มือครู/คู่มือการสอน

2.5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการใช้เอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร จากแบบสอบถามปลายเปิด ได้แก่

2.5.1 เกี่ยวกับความเพียงพอของเอกสาร

- (1) ควรจัดบริการครบ เป็นรายบุคคล
- (2) ควรมีการจัดแจกเอกสารทุกปีการศึกษา
- (3) ควรมีการสำรวจความเพียงพอและแจกจ่ายให้เพียงพอ

2.5.2 เกี่ยวกับการให้บริการการใช้เอกสาร

- (1) ควรบริการ เอกสารใหม่ ๆ ให้ทันกับสถานการณ์
- (2) ควรมีการจัดอบรมการใช้เอกสารเป็นระยะตลอดเวลา
- (3) ควรแก้ไขปรับปรุง เอกสารต่าง ๆ ให้ทันกับเวลาตามความคิดเห็นของผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง
- (4) ไม่ควรมีขั้นตอนในการรับบริการการใช้เอกสารมากเกินไปจนเกิดความจำเป็น เช่น การขออนุญาตก่อนใช้

2.5.3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- (1) ควรมีการแนะนำการใช้เอกสารทุกอย่างตอนต้นปีการศึกษา
- (2) ควรมีการปรับปรุงรูปเล่ม เนื้อหา ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการใช้เอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรของครูในสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปทุมธานี มีประเด็นสำคัญที่ควรอภิปรายดังนี้

1. การใช้เอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ซึ่งปรากฏว่าครูใช้แบบเรียน เป็นประจำสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ คู่มือครู คู่มือการสอน และแผนการสอน เอกสารที่ใช้บ่อยครั้ง เป็นหนังสือ เสริมประสบการณ์เป็นส่วนใหญ่ แต่หลักสูตรแม่บทและแนวการใช้หลักสูตร เป็นเอกสาร ที่ครูไม่ค่อยได้ใช้ อาจจะเป็นเนื่องจาก หนังสือแบบเรียน คู่มือครู คู่มือการสอน และแผนการสอน มีความจำเป็นต่อการสอนต่อรายชั่วโมงรายวัน ครูจึงต้องใช้เป็นประจำแต่หลักสูตรแม่บทเป็น เอกสารที่กำหนดแนวทางกว้าง ๆ ในการเรียนการสอน ซึ่งถ้าครูไม่สนใจจุดมุ่งหมายของ การเรียนการสอนจริง ๆ แล้ว จะไม่สนใจตัวหลักสูตรแม่บท หรือแนวการใช้หลักสูตร และ เหตุผลอีกอย่างที่ทำให้ครูไม่ค่อยได้ใช้หรือศึกษาหลักสูตรแม่บท แนวการใช้หลักสูตร อาจเป็น เพราะไม่มีเอกสารดังกล่าว เพราะเอกสารดังกล่าวไม่แพร่หลายเท่าที่ควร ในโรงเรียนหนึ่ง ๆ อาจจะมีเพียง 1 เล่ม ไม่สะดวกในการใช้ ซึ่งต่างกับแบบเรียนซึ่งมีจำหน่ายทั่วไป จึงสะดวก ง่ายต่อการใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน จึงเห็นควรจัดพิมพ์เอกสารหลักสูตร ประเภทหลักสูตรแม่บท และแนวการใช้หลักสูตรแจกจ่ายครูให้เพียงพอับความต้องการของครู

2. จากการเปรียบเทียบลักษณะการใช้เอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ของครูซึ่งมีวุฒิต่างกัน ปรากฏว่า ครูทั้งสองกลุ่มคือกลุ่มวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี กับกลุ่มปริญญาตรีและ สูงกว่า ใช้เอกสารเกือบทุกประเภทไม่แตกต่างกัน มีแตกต่างกันเฉพาะเอกสารหลักสูตรแม่บท แนวการใช้หลักสูตรและเอกสารอื่น ๆ ที่ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีการใช้หลักสูตรแม่บท และแนวการใช้หลักสูตรสูงกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาตรี อาจจะเป็นเพราะครูกลุ่มนี้ ยังไม่เข้าใจ หลักสูตรแม่บทดีพอจึงจำเป็นต้องศึกษาและใช้อยู่เป็นประจำ หรืออาจจะเป็นเพราะครูที่มีวุฒิ ปริญญาตรีและสูงกว่าไม่เห็นความจำเป็นของหลักสูตร เนื่องจากไม่เคยมีความรู้หรือให้ความ สนใจตัวหลักสูตรแม่บท หรือแนวการใช้หลักสูตรมาก่อน ครูมีแต่เนื้อหาวิชาตามแบบเรียน จึงไม่ใช้ แต่ขณะเดียวกันครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี เคยมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรมาบ้างแล้ว ตอนเรียนในวิทยาลัยครู เมื่อเปรียบเทียบการใช้เอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร ระหว่างกลุ่มครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันก็พบว่า มีการใช้เอกสารบางชนิดแตกต่างกันอีก คือ การใช้เอกสาร หลักสูตรแม่บท แนวการใช้หลักสูตร และเครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ กล่าวคือ ครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่า 1 ปี มีแนวโน้มการใช้หลักสูตรแม่บทและแนวการใช้หลักสูตร ต่ำกว่าครูที่มีประสบการณ์ระหว่าง 1 - 3 ปี และกลุ่มครูที่มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 3 ปี แต่สำหรับ เครื่องมือวัดผลการ เรียนรู้กลับมีการใช้แตกต่างกันไปอีกลักษณะหนึ่ง คือกลุ่มครูที่มี

ประสบการณ์การสอนระหว่าง 1 - 3 ปี มีแนวโน้มการใช้เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ต่ำกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าสนใจ และน่าจะมีการศึกษาหาสาเหตุในเรื่องดังกล่าวต่อไป

3. การใช้เอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร เพื่อการเรียนการสอน นั้น ครูส่วนใหญ่ใช้เอกสารต่าง ๆ ไปในลักษณะเดียวกัน คือใช้เพื่อการจัดกิจกรรมการสอน การเตรียมเนื้อหา การปรับปรุงวิธีการสอน การเตรียมอุปกรณ์การสอน และการเตรียมวิธีวัดประเมินผล ซึ่งลักษณะของการใช้เอกสารหลักสูตรควรจะใช้เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายปลายทางของการจัดการเรียนการสอน และในส่วนของกิจกรรมการเรียน และเนื้อหาเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายนั้น ควรได้จากทั้งตัวหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร สำหรับหนังสือเสริมประสบการณ์นั้นมีครูจำนวนน้อยมากที่ระบุว่าใช้อาจจะเกิดจากโรงเรียนมีเอกสารดังกล่าวไม่เพียงพอกับความต้องการของครู จึงเห็นควรให้มีการจัดให้โรงเรียนมีเอกสารดังกล่าวให้มากขึ้นจนเพียงพอและใช้กันแพร่หลาย หรืออาจจะสนับสนุนให้ครูได้ร่วมกันจัดทำขึ้นใช้ในระดับกลุ่มโรงเรียน หรือระดับจังหวัดหรืออำเภอ จะช่วยให้ครูได้มีเอกสารประเภทดังกล่าวมากขึ้น จนเพียงพอกับความต้องการอันจะเป็นผลให้การเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ในเรื่องการทำบันทึกการสอนครูส่วนใหญ่ทำบันทึกการสอนอย่างย่อ ๆ และบางส่วนก็ไม่ได้ทำบันทึกการสอน โดยอ้างเหตุผลว่ามีแผนการสอน หรือคู่มือครู คู่มือการสอนบอกรายละเอียดต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่พร้อมแล้ว ซึ่งในเรื่องดังกล่าว ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาควรจะกวัดขั้นเรื่องการทำบันทึกการสอนก่อนสอนเป็นพิเศษ เพราะครูส่วนใหญ่จะเห็นว่าทำบันทึกการสอนเป็นภาระที่ไม่จำเป็น มีเจตคติที่ไม่ดีต่อการทำบันทึกการสอน อาจจะเปลี่ยนคำใหม่ให้ดีขึ้น โดยไม่ให้ครูรู้สึกเบียดเบียนต่อการทำ ดังที่ สงัด อุทรานันท์ (2527: 106) เสนอไว้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบว่าควรใช้คำว่า "แบบเตรียมการสอน" และชี้ให้ครูเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการทำบันทึกการสอนก่อนสอน ให้ครูมีความตั้งใจทำด้วยตนเอง และครูก็จะรู้จักใช้เอกสารต่าง ๆ มากขึ้น เพราะต้องมีการเตรียมไม่ใช่เป็นการเขียนบันทึกการสอนหลังการสอน ซึ่งต้องทำเพราะถูกบังคับให้ทำเป็นการเสียเวลาโดยใช่เหตุ

5. แหล่งจัดทำเอกสารส่วนใหญ่ที่ครูใช้ จะเป็นส่วนของส่วนกลาง คือกรมวิชาการ และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นผู้จัดทำเอกสารต่าง ๆ จึงถึงผู้ปฏิบัติ ในโรงเรียนช้ามาก ไม่ทันกับเหตุการณ์ และวิธีการใช้เอกสารดังกล่าวครูจะไม่ค่อยเข้าใจจน บางครั้งครูก็ไม่ใช้เอกสารนั้น ๆ เสียเลย จึงน่าจะมีการสนับสนุนให้ส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการ เกี่ยวกับเรื่องการจัดทำเอกสารต่าง ๆ มากขึ้น สนับสนุนให้ครูผู้สอนได้ร่วมกันจัดทำเอกสารต่าง ๆ ที่จำเป็นและสำคัญขึ้นใช้เอง เพราะเมื่อครูได้จัดทำเอกสารสำคัญ ๆ ด้วยตนเองแล้ว ครูย่อมเกิดความภูมิใจ และย่อมต้องใช้เอกสารที่ตนเองจัดทำเพื่อการเรียนการสอนอย่างแน่นอน

6. ในเรื่องการให้บริการเอกสารต่าง ๆ ในโรงเรียน นอกจากจัดแจกจ่ายให้ครู ใช้เป็นรายบุคคล และจัดไว้ในห้องสมุดเป็นส่วนใหญ่แล้ว เอกสารหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรควรจะมีวางขายอย่างแพร่หลาย เพราะบางครั้งเอกสารหลักสูตรหรือเอกสารประกอบหลักสูตรบางอย่างชำรุดขาดหาย โรงเรียน หรือครูจะหาซื้อใหม่ได้ยากมากเนื่องจากร้านจำหน่ายเอกสารทั่วไปจะไม่มีเอกสารดังกล่าวจำหน่าย จึงน่าให้มีแหล่งจำหน่ายเอกสารหลักสูตรอย่างแพร่หลาย เพื่อความสะดวกในการซื้อหามาให้บริการแก่ครูหรือครูอาจจะซื้อไว้ใช้เป็นสมบัติส่วนตัวได้

7. จากการวิจัยพบว่า ครูถึงร้อยละ 84.6 ใช้เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ตาม จุดประสงค์ซึ่งสำนักพิมพ์หลายแห่งได้จัดพิมพ์เป็นที่นิยมกันแพร่หลาย แม้ว่ากรมวิชาการและสำนักงาน คณะกรรมการจะห้ามใช้เอกสารดังกล่าวก็ตาม แต่ครูก็ใช้เอกสารดังกล่าวกันอยู่ทั่วไป จึงเห็นควร จัดให้ครูร่วมกันทำเอกสารดังกล่าวขึ้นในระดับจังหวัดหรือกลุ่มโรงเรียน เพื่อเป็นการประหยัด สำหรับนักเรียนและโรงเรียน

8. จากการศึกษาเกี่ยวกับการใช้หนังสือเรียน พบว่า ครูใช้หนังสือเรียนเพื่อการ เตรียมวิธีวัดประเมินผลมากที่สุด เป็นการเตรียมเพื่อวัดความรู้ของนักเรียนตามบทเรียน ซึ่งน่าจะ ผิดวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรมิได้มุ่งเน้นแต่ผลสัมฤทธิ์ ทางวิชาการเพียงอย่างเดียวแต่ต้องประกอบด้วยกระบวนการเรียนการสอน ให้เด็กมีทักษะกระบวนการ มีคุณธรรม จริยธรรม ลักษณะนิสัย ซึ่งมุ่งให้เกิดแก่นักเรียนเป็นส่วนสำคัญ จึงพบว่าในสภาพ ปัจจุบันการมุ่งแต่คุณภาพ คือให้เด็กสอบได้คะแนนสูง ๆ จากข้อสอบ วัดคุณภาพเฉพาะผลสัมฤทธิ์ ทาง การเรียนด้วยแบบทดสอบ การเรียนการสอนจึงไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร จึงเห็น ควรปรับปรุงวิธีประเมินคุณภาพของนักเรียนให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร

๑. ในการใช้เอกสารประเภทหนังสือเสริมประสบการณ์ อันได้แก่ หนังสือส่งเสริมการอ่าน หนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสืออ้างอิง และหนังสืออ่านนอกเวลา ครูส่วนใหญ่ใช้เอกสารประเภทดังกล่าวเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งจุดมุ่งหมายของการจัดการหนังสือสร้างเสริมประสบการณ์ เพื่อมุ่งให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ให้เกิดความสนุกสนาน เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของภาษา สร้างเสริมทักษะและนิสัยรักการอ่าน เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจสิ่งที่เรียนรู้ตามหลักสูตร จึงควรให้ครูได้ทำความเข้าใจกับการใช้เอกสารดังกล่าวและส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้กันอย่างกว้างขวาง ไม่ใช่ครูนำมาใช้เพื่อการเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนของครูเพียงอย่างเดียว

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ควรจัดให้มีการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการใช้เอกสารหลักสูตรและ เอกสารประกอบหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้เอกสารที่สำคัญ ๆ ได้แก่ แผนการสอน หลักสูตร แม่บท คู่มือครู คู่มือการสอน เครื่องมือวัดผลการเรียนรู้ แก่ครูผู้สอน
2. ควรจัดให้ครูได้มีส่วนร่วมในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร ใช้อย่างกว้างขวาง ทั้งในระดับเขตการศึกษา จังหวัด อำเภอ และกลุ่มโรงเรียน
3. โรงเรียนควรมีการให้บริการการใช้เอกสารหลักสูตรและ เอกสารประกอบหลักสูตรแก่ครูอย่างทั่วถึงและครบถ้วนทุกชนิด ประเภทเอกสาร เพื่อความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. เอกสารหลักสูตรและ เอกสารประกอบหลักสูตรควรมีการปรับปรุงให้ทันเหตุการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเนื้อหา รูปแบบ และลักษณะขนาดเล็ก
5. ให้กลุ่มโรงเรียนหรือจังหวัดดำเนินการระดมกำลังจากผู้มีความรู้ความชำนาญจัดทำแบบวัดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์เพื่อแจกจ่ายแก่ครู และสำหรับใช้กับนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรให้มีการศึกษาสภาพการใช้เอกสารหลักสูตรและ เอกสารประกอบหลักสูตรของครูในจังหวัดอื่น ๆ อีกเป็นบางจังหวัด
2. ควรศึกษาในลักษณะการประเมิน เอกสารแต่ละประเภท หรือแต่ละกลุ่มประสบการณ์ว่าสอดคล้องกับตัวหลักสูตรหรือไม่ ใช้ประโยชน์มากน้อยอย่างไร